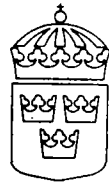

Finansutskottets betänkande

1987/88:4

om Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond
(förs. 1987/88:6)

FiU
1987/88:4

Sammanfattning

Riksdagen har genom ett tidigare principbeslut godkänt att riksbanken överför 1,5 miljarder kronor till Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond. Riksbankens förvaltning av fondens tillgångar upphör därmed och fonden frigörs helt från riksbanken.

I detta betänkande tillstyrker utskottet i allt väsentligt de åtgärder som riksbanksfullmäktige förordar för att överföringen skall kunna genomföras rent praktiskt. Utskottet har inhämtat kompletterande synpunkter från konstitutionsutskottet, riksdagens förvaltningsstyrelse och riksdagens revisorer. Utskottet tillstyrker bl.a. att delvis nya stadgar antas för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond och att formerna för revisionen av riksdagsförvaltningen och jubileumsfonden regleras i en ny lag.

Förslaget

Med anledning av det principbeslut som riksdagen fattade under våren 1987 i frågan om finansieringen av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond lägger fullmäktige i riksbanken nu fram förslag till nya bestämmelser och riktlinjer för fondens verksamhet. Fullmäktige föreslår att riksdagen *dels* antar ett förslag till lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ, *dels* ändrar stadgarna för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

Fullmäktiges lagförslag och förslag till nya stadgar framgår av *bilaga 2*.

Yttrandena

Finansutskottet har inhämtat yttranden över riksbanksfullmäktiges förslag från *riksdagens förvaltningsstyrelse (bilaga 4)* och *riksdagens revisorer (bilaga 5)*.

Finansutskottet har vidare berett *konstitutionsutskottet* tillfälle att yttra sig över de konstitutionella konsekvenserna av riksbanksfullmäktiges förslag till stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond och att, om så bedöms erforderligt, lägga fram de förslag till ändringar av riksdagsordningen som fullmäktiges förslag påkallar. Konstitutionsutskottets yttrande (KU 1987/88:2 y) framgår av *bilaga 3*.

Riksdagen har tidigare bemyndigat riksbanksfullmäktige att till Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond föra över 1 500 milj. kr. (förs. 1986/87:22, FiU 1986/87:33, rskr. 1986/87:364). Avsikten härmed är att långsiktigt lösa finansieringen av jubileumsfondens verksamhet och att säkerställa fondens framtida utdelningskapacitet. I samband med överföringen kommer riksbankens jubileumsfond att helt frigöras från riksbanken. Någon förändring av stiftelsens ändamål är däremot inte aktuell. Det kommer alltjämt att vara "att främja och understödja till Sverige anknuten vetenskaplig forskning". Vidare har riksdagen i samma beslut förutsatt att de nuvarande banden mellan jubileumsfonden och riksdagen skall bibehållas i allt väsentligt.

Stiftelsens nuvarande ställning mot riksdagen

Riksbankens jubileumsfond har i jämförelse med andra forskningsstödjande organ en unik ställning gentemot riksdagen. Det är riksdagen som antagit de stadgar som reglerar jubileumsfondens verksamhet. Jubileumsfondens styrelse väljs av riksdagen, och i styrelsen skall riksdagen vara företräd med sex av de elva ledamöterna. Riksdagen har också möjlighet att under löpande mandatperiod entlediga ledamot eller suppleant från styrelseuppdraget. Det åligger fondens styrelse att varje år avge en verksamhetsberättelse till riksdagen. Genom sina revisorer granskar riksdagen jubileumsfondens verksamhet. En årligen återkommande genomgång av verksamheten företas också av utbildningsutskottet vid utskottets beredning av jubileumsfondens verksamhetsberättelse och den av riksdagens revisorer avgivna granskningsberättelsen. Genomgången utmynnar i ett betänkande i vilket utbildningsutskottet enligt hittillsvarande praxis dels har redovisat resultatet av sin genomgång, dels har förelagt riksdagen förslag till uttalande i frågan om ansvarsfrihet för styrelsens förvaltning.

Stiftelsens stadgar m.m.

Genom att jubileumsfonden helt frigörs från riksbanken blir fondens ställning som stiftelse klarare markerad. Detta förhållande kommenteras av konstitutionsutskottet i det yttrande som utskottet avgivit över riksbanksfullmäktiges förslag (KU 1987/88:2 y). Enligt konstitutionsutskottets mening bör stiftelsens självständiga ställning komma till uttryck genom att stadgarna antas av stiftelsen och fastställs av riksdagen.

Finansutskottet delar konstitutionsutskottets bedömning. För att markera jubileumsfondens ställning som självständigt rättssubjekt bör riksdagen i fortsättningen inte besluta om ändring av stiftelsens stadgar. Riksdagen bör endast fastställa, eller alternativt förkasta, sådana stadgeändringar som fondens styrelse dessförinnan antagit. Detta förutsätter en ändring av 12 § i det av riksbanksfullmäktige framlagda förslaget till nya stadgar för jubileumsfonden. Utskottet har därutöver endast gjort redaktionella ändringar i stadgeförslagets 5 § liksom i övergångsbestämmelserna i de delar dessa avser mandatperioden för styrelsens ledamöter och suppleanter.

Finansutskottet vill i sammanhanget erinra om de synpunkter som

utskottet framförde vid behandlingen av en motion som tog upp frågan om behovet av etiska bedömningar av forskningsprojekt. Utskottet påpekade då (FiU 1986/87:33) att samma etiska normer som gäller för forskningsråden och forskningsrådsnämnden skulle gälla även för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond. Utskottet förutsatte att dessa frågor uppmärksammades av jubileumsfondens styrelse och fann därför inte skäl att göra något särskilt uttalande.

I sitt yttrande framhåller konstitutionsutskottet vidare att riksdagens behandling av stiftelsens stadgar torde kräva stöd i grundlag eller riksdagsordningen till följd av stadgandet i 11 kap. 8 § regeringsformen. Konstitutionsutskottet anser därför att riksdagsordningen bör kompletteras med en tilläggsbestämmelse i detta hänseende. En sådan tilläggsbestämmelse kan enligt konstitutionsutskottet tas in i 8 kap. riksdagsordningen.

Konstitutionsutskottet har i ett särskilt betänkande sedermera tagit initiativ till en sådan ändring av riksdagsordningen (KU 1987/88:20).

Styrelsens sammansättning och arvoden

Riksbanken är enligt nuvarande ordning företrädd i jubileumsfondens styrelse med en ordinarie ledamot och en suppleant. Riksbanksfullmäktige föreslår att denna representation upphör. För att säkerställa att det i styrelsen skall finnas särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning förordar fullmäktige att riksdagen på förslag av riksbanksfullmäktige utser två ledamöter som besitter sådan kunskap. Deras insikter och erfarenheter bör tas till vara också i den löpande verksamheten. Fullmäktige föreslår därför att en särskild finansdelegation inrättas i vilken dessa båda ledamöter ingår. Delegationen skall fungera som ett rådgivande organ åt styrelsen, och inför den skall stiftelsens verkställande direktör och innehavaren av en föreslagen ny befattning som finansdirektör lämna täta redogörelser för sin verksamhet. Finansdelegationen skall också fungera som en diskussionspartner för fondens verkställande ledning i frågor som rör fondens placeringar. Fullmäktiges förslag innebär således att jubileumsfondens styrelse kommer att utökas till tolv ledamöter.

I likhet med riksbanksfullmäktige anser finansutskottet att det vore olämpligt att låta företrädare för riksbanken ingå i jubileumsfondens styrelse med hänsyn till att fonden i fortsättningen kommer att bedriva aktiv förmögenhetsförvaltning på kapitalmarknaden. Av samma anledning är det dock angeläget att styrelsen tillförsäkras särskild kompetens även på detta område. Utskottet finner därför den av fullmäktige föreslagna ändringen av styrelsens sammansättning välbetänkt och biträder förslaget att två av styrelsens ledamöter skall besitta särskild sakkunskap om finansförvaltning och att dessa skall utses på förslag av riksbanksfullmäktige.

Enligt fullmäktiges mening bör riksdagen framdeles besluta om arvoden till ledamöter och suppleanter i stiftelsens styrelse. Fullmäktige har inte tagit ställning till arvodenas storlek men förordar att föreskrifter om arvodena tas in i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. I det lagförslag som bilagts fullmäktiges framställning har de sedan i januari 1986 gällande arvodesbeloppen angivits.

Riksdagens förvaltningsstyrelse, som har att bereda och avge förslag om arvoden för uppdrag inom riksdagens organ, har i sitt yttrande till utskottet lagt fram förslag om vissa justeringar av dessa arvoden. Med hänsyn till de nya uppgifter och det ansvar som åläggs styrelsen har utskottet inget att erinra mot förvaltningsstyrelsens förslag som innebär att grundarvodena räknas upp samtidigt som ett nytt sammanträdesarvode införs.

Utskottet biträder således förvaltningsstyrelsens förslag till ändring av 1 § lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. I anslutning härtill bör emellertid ytterligare en ändring göras i samma paragraf. På förslag av finansutskottet beslöt riksdagen (prop. 1986/87:123, FiU 1986/87:27, rskr. 1986/87:308) under föregående riksmöte att arvodesbestämmelserna rörande riksbankens valutastyrelse skulle ändras med hänsyn till att valutastyrelsens sammansättning inte längre skulle variera beroende på ärendetyp. Ändringen berörde inte arvodesnivåerna utan hade endast som syfte att utmönstra en inte längre aktuell föreskrift. På grund av ett förbiseende kom emellertid denna ändring att upphävas när riksdagen kort därpå fattade beslut om en generell höjning av arvodesnivåerna inom riksdagen (förs. 1986/87:14, KU 1986/87:37, rskr. 1986/87:355). Den av riksdagen tidigare beslutade men sedermera upphävda ändringen av arvodesstadgan bör därför nu ånyo företas.

Placeringsbestämmelser

Stiftelsens styrelse har i riksbanksfullmäktiges förslag till nya stadgar givits relativt stor frihet att bestämma inriktningen på fondens placeringar. Enligt fullmäktige bör i princip alla ändamålsenliga transaktioner, som normalt kan anses ingå i en utvecklad förvaltning på tillgångsmarknader, vara tillåtna. I enlighet härmed föreslås att stiftelsens medel skall få placeras i bank, i räntebärande värdepapper, aktier, fastigheter m.m. Möjlighet öppnas också att sluta avtal om termins- och optionsaffärer. Styrelsen föreslås också få rätt att inom ramen för gällande valutareglering förvärva aktier och konvertibler utfärdade av utländska bolag. Däremot skall stiftelsen inte få lämna direktlån.

Syftet med det tilltänkta medelstillskottet är att långsiktigt lösa finansieringen av jubileumsfondens verksamhet och att säkerställa fondens framtida utdelningskapacitet. Enligt utskottets mening är det därför angeläget att öppna möjlighet för stiftelsen att göra de placeringar som erfordras för att uppnå en god avkastning. Stiftelsen bör kunna utnyttja de instrument som är allmänt förekommande på marknaden och således även ges rätt att sluta avtal om termins- och optionsaffärer. Syftet med den sistnämnda typen av engagemang skall självfallet vara att begränsa riskerna. En given utgångspunkt är att dessa instrument inte får användas på ett sådant sätt att stiftelsens förvaltrade tillgångar äventyras.

Utskottet anser att styrelsen i första hand måste inrikta verksamheten på att lägga grunden för en stabil ekonomi för att kunna upprätthålla en real anslagskapacitet av dagens omfattning. Delar av avkastningen måste därför löpande fonderas och återinvesteras så att de förvaltrade tillgångarna värdesäkras. Något formellt avkastnings- eller fonderingskrav har inte

införts i stadgarna. Fullmäktige har emellertid i sin framställning (förs. 1987/88:6, s. 3–4) redovisat vissa synpunkter på placeringsinriktningen liksom på behovet av fondering m.m. Utskottet har inget att erinra mot det förslag till riktlinjer för styrelsens placeringar som fullmäktige där lagt fram.

FiU 1987/88:4

Revision av fondens verksamhet

Jubileumsfondens verksamhet skall enligt fullmäktiges förslag alltså vara underkastad såväl intern som extern revision. Det bör således ankomma på stiftelsens styrelse att anlita en välrenommerad revisionsbyrå, som för styrelsens räkning fortlöpande granskar fondens verksamhet och till styrelsen rapporterar sina iakttagelser. Vid sidan härav skall riksdagens revisorer för riksdagens räkning årligen granska fondens verksamhet och till riksdagen redovisa resultatet av sin granskning.

Eftersom styrelsen tilldelas ett väsentligt ökat ansvar för medelsförvaltningen framstår det, enligt utskottets mening, som ändamålsenligt att de revisorer som stiftelsen anlitar arbetar på styrelsens direkta uppdrag.

Utskottet delar också bedömningen att riksdagens revisorer även i fortsättningen varje år skall granska jubileumsfondens verksamhet och till riksdagen inge en revisionsberättelse. Av den bör framgå omfattningen och inriktningen av granskningen samt de eventuella iakttagelser revisorerna har gjort.

Riksdagens revisorer har till sitt yttrande (*bilaga 5*) fogat ett förslag till lag om revision av riksdagsförvaltningen m.m. Förslaget bygger på den befintliga lagen om revision av riksdagsförvaltningen (RFS 1968:8, omtryckt RFS 1975:15, ändrad SFS 1982:1160). I sitt lagförslag har revisorerna beaktat riksbanksfullmäktiges förslag. Enligt revisorernas mening bör en mer genomgripande överarbetning av lagen kunna anstå tills klarhet vunnits om de ändringar som blir påkallade av riksgäldskontorets förändrade ställning.

En stiftelse är formellt sett en självständig förmögenhet utan ägare. Det finns därför inte någon som med rättslig verkan kan bevilja styrelseledamöterna ansvarsfrihet. I och med att jubileumsfondens ställning som stiftelse nu blir mer entydigt markerad finns det inte längre anledning för revisorerna att uttala sig i ansvarsfrihetsfrågan, ej heller för riksdagen att ta ställning i denna fråga. Någon föreskrift av detta slag bör därför inte tas in i lagen om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Med denna ändring, som framkommer i 3 § andra stycket, samt vissa redaktionella ändringar biträder utskottet revisorernas förslag till lag om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Ikraftträdande och genomförande

I enlighet med riksbanksfullmäktiges förslag bör de föreslagna stadgeändringarna träda i kraft den 1 januari 1988. Utskottet biträder också de av fullmäktige förordade formerna för överföringen av medelstillskottet till jubileumsfonden. De innebär att riksbanken i samband med ikraftträdandet förvärvar stiftelsens obligationer för 600 milj. kr. och att resterande 900 milj. kr. behandlas som en vinstdisposition, som förs över till stiftelsen när riksdagen tagit slutlig ställning till hur riksbankens vinst för år 1987 skall disponeras.

Utskottet hemställer

1. beträffande *stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond* att riksdagen med anledning av fullmäktiges i riksbanken förslag 1987/88:6 moment 2 godkänner vad utskottet anfört och fastställer av utskottet i *bilaga 1* framlagt förslag till stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond,

2. beträffande *lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ* att riksdagen med anledning av fullmäktiges i riksbanken förslag 1987/88:6 moment 1 antar av utskottet i *bilaga 1* framlagt förslag till lag om ändring i *lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ*,

3. beträffande *lagen om revision av riksdagsförvaltningen m.m.* att riksdagen antar av utskottet i *bilaga 1* framlagt förslag till lag om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Stockholm den 3 december 1987

På finansutskottets vägnar

Arne Gadd

Närvarande: Arne Gadd (s), Anne Wibbe (fp), Roland Sundgren (s), Christer Nilsson (s), Rune Rydén (m), Lisbet Calner (s), Filip Fridolfsson (m), Arne Andersson i Gamleby (s), Gunnar Björk (c), Hans Petersson i Hallstahammar (vpk), Arne Kjörnsberg (s), Hugo Hegeland (m), Marianne Carlström (s), Rolf Kenneryd (c) och Lennart Alsén (fp).

1 Förslag till

Stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Härigenom föreskrivs följande.

1 §. Stiftelsen, vars benämning skall vara Riksbankens jubileumsfond, förvaltar de medel, som genom riksdagens beslut den 11 april 1962 angående dispositionen av viss del av överskotten från riksbankens rörelse avsatts till stiftelsen, samt de medel som härefter har överlämnats till densamma av överskotten från riksbankens rörelse. Hinder föreligger inte mot att tillskott till stiftelsens medel sker i form av donation från enskild.

2 §. Stiftelsen har till ändamål att främja och understödja till Sverige anknuten vetenskaplig forskning. Därvid skall gälla

att verksamheten skall ges en betydande flexibilitet och att i princip inte något forskningsområde skall vara uteslutet från möjligheten att erhålla bidrag från fonden, men

att företräde skall ges åt forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt,

att fondens medel speciellt skall användas för att stödja stora och långsiktiga forskningsprojekt,

att nya forskningsuppgifter, som kräver snabba och kraftiga insatser, därvid särskilt uppmärksammas,

att fonden skall söka främja kontakter med internationell forskning, samt

att fondens medel inte skall tagas i anspråk för inrättande av permanenta tjänster, vilket dock inte skall utgöra hinder för att, om så befinns lämpligt, till fondens verksamhet knyta forskare för så lång tid, att stödet från fonden får karaktären av livstidsstipendium.

3 §. Stiftelsens verksamhet handhas av en styrelse, bestående av tolv ledamöter. De väljs av riksdagen, varvid ordföranden i styrelsen väljs särskilt. I styrelsen skall ingå sex företrädare för riksdagen, fyra företrädare för olika vetenskapliga discipliner samt två ledamöter med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning. Ledamöterna väljs för tiden från valet till dess sådant val hållits under sjätte året därefter. Val sker vart tredje år för nästföljande sexårsperiod. Varannan gång avser valet tre företrädare för riksdagen, två företrädare för den vetenskapliga forskningen och en ledamot med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning samt varannan gång övriga ledamöter i styrelsen.

Förslag på styrelseledamöter med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning framläggs av fullmäktige i riksbanken. Dessa får inte inneha tjänst eller uppdrag hos riksbanken.

Förslag på övriga styrelseledamöter framläggs efter samråd med företrädare för partigrupper, forskningsråd och forskningsberedning.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande.

För var och en av styrelsens ledamöter, utom för dem som väljs på förslag av fullmäktige i riksbanken, utses en suppleant. Vad ovan stadgats om val av ledamot skall äga motsvarande tillämpning vid utseende av suppleanter.

Ledamot eller suppleant kan entledigas av riksdagen före utgången av den tid för vilken han har valts.

Entledigas ledamot eller suppleant före utgången av den tid för vilken han valts, utses efterträdare för återstoden av den avgångnes mandattid.

Vid val till styrelsen i annat fall än som avses i föregående stycke får inte den omväljas som invalts i styrelsen tidigare än under de tre sist förlidna kalenderåren.

4 §. Styrelsen har sitt säte i Stockholm. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutför om minst sex ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal är ordförandens röst avgörande. Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll.

5 §. Styrelsen äger anställa erforderlig personal samt bestämma löner och övriga villkor för de anställda även som mot ersättning anlita experter och sakkunniga.

Om arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter finns föreskrifter i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

6 §. Stiftelsens medel förvaltas av fondens styrelse i syfte att upprätthålla en långsiktig anslagskapacitet för de forskningsändamål som stadgas i 2 §. Styrelsen skall tillse att intresset av god avkastning och riskspridning tillgodoses genom en lämplig sammansättning av fondens tillgångar.

7 §. Stiftelsens medel får endast placeras i

1. fordran hos bank eller postgirot,
2. obligationer eller andra skuldförbindelser, som kan anses vara offentligt utbudna,
3. aktier, konvertibla skuldebrev eller andelar i aktiefonder, som kan anses vara offentligt utbudna,
4. sådana rättigheter eller skyldigheter som anknyter till något av de värdepapper som anges under 2 och 3, samt
5. fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt.

8 §. Stiftelsen får hos kreditinrättning ta upp lån för att tillgodose tillfälligt behov av likviditet.

I samband med förvärv eller förvaltning av fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt enligt 7 § 5 får lån upptas mot säkerhet av panträtt i egendomen.

9 §. Styrelsen äger handla på stiftelsens vägnar i förhållande till tredje man samt företräda stiftelsen inför domstolar och andra myndigheter. Styrelsen äger förordna en eller flera personer inom eller utom styrelsen att med samma behörighet företräda stiftelsen. Sådant förordnande får när som helst återkallas av styrelsen.

10 §. Stiftelsens räkenskapsår skall motsvara kalenderår. Styrelsen fastställer en budget för stiftelsens förvaltningsverksamhet under det följande räkenskapsåret. Styrelsen svarar för att intern revision sker av stiftelsen.

Styrelsen skall senast den 15 februari till riksdagen och riksdagens revisorer avgiva berättelse angående stiftelsens verksamhet och förvaltning under nästföregående år. Berättelsen skall omfatta resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse och redogörelse för anslagsbeviljade projekt.

FiU 1987/88:4

Bilaga 1

Utskottets

förslag

11 §. Stiftelsen är undantagen från tillsyn enligt lagen (1929:116) om tillsyn över stiftelser.

12 §. Dessa stadgar antas av stiftelsen och fastställs av riksdagen.

FiU 1987/88:4
Bilaga 1
Utskottets
förslag

1. Dessa stadgar träder i kraft den 1 januari 1988.
2. Genom dessa stadgar upphävs Stadgar (RFS 1974:2) för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.
3. Styrelseuppdragen för representanten för riksbanken och dennes suppleant upphör vid ikraftträdandet. Av de två nya ledamöterna med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning skall den ene utses till dess nytt val förrättas år 1989 och den andre intill dess nytt val förrättas år 1992.

De nya bestämmelserna om val till styrelsen tillämpas i övrigt första gången när mandattiden för de vid stadgarnas ikraftträdande valda ledamöterna och suppleanterna upphör. Till dess skall tidigare utsedda företrädare för forskningsråden och forskningsberedningen anses utgöra företrädare för olika vetenskapliga discipliner.

2 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

FiU 1987/88:4

Bilaga 1
Utskottets
förslag

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Arvoden för vissa uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall utgå enligt följande:

1. Sveriges riksbank

Fullmäktig: 23 000 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 7 700 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Fullmäktig som är deputerad: 23 000 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Suppleant för fullmäktig: 7 700 kronor för år.

Ledamot av valutastyrelsen som *ej* är tjänsteman i riksbanken: 6 400 kronor för år till ledamot som tjänstgör endast i ärenden rörande direkta investeringar utomlands och 9 200 kronor till annan ledamot.

Suppleant i valutastyrelsen som *ej* är tjänsteman i riksbanken: 3 100 kronor för år.

Ledamot av valutastyrelsen som *inte* är tjänsteman i riksbanken: 9 200 kronor för år.

Suppleant i valutastyrelsen som *inte* är tjänsteman i riksbanken: 3 100 kronor för år.

2. Riksgäldskontoret

Fullmäktig: 14 400 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 14 400 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Ledamot av arbetsutskottet som *ej* är ordförande eller riksgäldsdirektör: 8 300 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Suppleant för fullmäktig: 3 200 kronor för år.

3. Riksdagens förvaltningsstyrelse

Ledamot: 9 200 kronor för år.

Vice ordförande i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Ordförande i direktionen: 3 900 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Ledamot av direktionen som *ej* är vice ordförande i förvaltningsstyrelsen eller ordförande i direktionen: 3 100 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Suppleant i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år.

4. Riksdagens revisorer

Revisor: 12 900 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Vice ordförande: 3 900 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Ledamot av arbetsutskottet som *inte* är ordförande eller vice ordförande eller tjänsteman vid kansliet: 3 100 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Suppleant: 3 100 kronor för år.

¹ Lagen omtryckt 1987:576.

5. Nordiska rådets svenska delegation

Ledamot av arbetsutskottet: 2 300 kronor för år.

Ordförande: 5 700 kronor för år utöver arvudet som ledamot av arbetsutskottet.

Suppleant i arbetsutskottet: sammanträdesarvode enligt 2 §.

6. Riksdagens besvärsnämnd

Ledamot: 1 700 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver ledamotsarvudet.

Suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 §.

7. Valprovsnämnden

Ledamot och suppleant: dagarvode med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i förordningen (1978:45) om ersättning vid kommittéuppdrag.

Ordföranden och dennes ersättare: 9 200 kronor för år utöver dagarvudet.

8. Utrikesnämnden

Ledamot och suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 § under tid då riksmöte inte pågår.

9. Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Ledamot och suppleant: 10 000 kronor för år.

Ordförande: 11 000 kronor för år utöver ledamotsarvudet.

Vice ordförande: 5 500 kronor för år utöver ledamotsarvudet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988.

3 Förslag till

Lag om revision av riksdagsförvaltningen m. m.

FiU 1987/88:4

Bilaga 1

Utskottets

förslag

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Revision av riksdagsförvaltningen utövas dels av riksdagens revisorer, dels av revisionsenheter inom riksbanken och riksgäldskontoret.

Revision av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond utövas dels av riksdagens revisorer, dels av revisionsansvarig inom fonden.

2 § Utöver den granskning som riksdagens revisorer genomför enligt lagen (1987:518) med instruktion för riksdagens revisorer skall de för varje avslutat räkenskapsår granska riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning samt verksamheten vid den inre riksdagsförvaltningen, riksdagens ombudsmän och Nordiska rådets svenska delegation och Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

Revisorerna skall särskilt se till att de olika organens organisation av och kontroll över redovisningen samt medels- och värdeförvaltningen är tillfredsställande.

3 § Riksdagens revisorer skall avge berättelse till riksdagen över revisionen av riksbanken senast den 15 mars, av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond likaledes senast den 15 mars och av riksgäldskontoret senast den 1 december.

Berättelserna skall belysa omfattningen och inriktningen av revisorernas granskning och i vad gäller riksbanken och riksgäldskontoret utmynna i ett uttalande huruvida revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas vederbörande fullmäktige.

I berättelsen om riksbanken skall revisorerna också ta ställning till riksbankens resultat- och balansräkningar.

4 § I bankoreglementet (RFS 1975:6) och lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret finns bestämmelser om det ansvar som fullmäktige i riksbanken respektive riksgäldskontoret har för revisionen av den egna myndigheten. Motsvarande bestämmelser finns i vad gäller den inre riksdagsförvaltningen i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor och i vad gäller Riksbankens jubileumsfond i stadgarna för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

5 § Riksgäldskontorets revisionsenhet skall förutom riksgäldskontoret också granska den inre riksdagsförvaltningen, riksdagens ombudsmän, riksdagens revisorer och Nordiska rådets svenska delegation.

6 § Den revision som utövas av de särskilda revisionsenheterna och inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond skall främst inriktas på att bedöma om redovisningen är rättvisande och i enlighet med god revisionssed.

7 § Myndigheterna respektive Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond fastställer revisionsplan var och en för sin verksamhet.

Det ankommer på cheferna för revisionsenheterna respektive revisionsansvarig inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond att efter samråd med riksdagens revisorer utarbeta revisionsplaner.

8 § För den revision av andra organ än riksgäldskontoret som skall verkställas av kontorets revisionsenhet svarar enhetens chef. Fullmäktige får dock meddela administrativa riktlinjer för även denna verksamhet.

Föranleder revisionen enligt föregående stycke anmärkningar eller påpekanden beträffande en myndighet skall chefen för revisionsenheten underätta myndigheten direkt om dessa. Det ankommer inte på fullmäktige i riksgäldskontoret att ta ställning till anmärkningar och påpekanden som inte avser riksgäldskontoret.

9 § Chefen för revisionsenhet respektive revisionsansvarig vid Riksbankens jubileumsfond skall, när anledning därtill föreligger, omedelbart och direkt till riksdagens revisorer anmäla förhållanden som framkommit vid eller har samband med revisionen. Han skall årligen, samtidigt med att myndighet respektive stiftelsen avger föreskriven berättelse över sin verksamhet, till riksdagens revisorer avlämna rapport om den av honom ledda revisionsverksamheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988, då lag (RFS 1968:8) om revision av riksdagsförvaltningen skall upphöra att gälla.

FiU 1987/88:4
Bilaga 1
Utskottets
förslag

1 Förslag till

Stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Nuvarande lydelse (RFS 1974:2)

1 §. Stiftelsen, vars benämning skall vara Riksbankens jubileumsfond, skall bestå av de medel, som genom riksdagens beslut den 11 april 1962 angående dispositionen av viss del av överskotten från riksbankens rörelse avsatts till stiftelsen, samt de medel som senare kan komma att överlämnas till densamma.

2 §. Stiftelsens medel förvaltas av riksbanken, som tillgodogör stiftelsen avkastningen.

3 §. Stiftelsen skall ha till ändamål att främja och understödja till Sverige anknuten vetenskaplig forskning. Därvid skall gälla

att verksamheten skall ges en betydande flexibilitet och att i princip icke något forskningsområde skall vara uteslutet från möjligheten att erhålla bidrag från fonden, men

att företräde skall ges åt forskningsområden, vilkas medelsbehov icke är så väl tillgodosedda på annat sätt,

att fondens medel speciellt skall användas för att stödja stora och långsiktiga forskningsprojekt,

att nya forskningsuppgifter, som kräver snabba och kraftiga insatser, därvid särskilt uppmärksammas,

att fonden skall söka främja kontakter med internationell forskning samt

att fondens medel icke skall tagas i anspråk för inrättande av permanenta tjänster, vilket dock icke skall utgöra hinder för att, om så befinnes lämpligt, till fondens verksamhet knyta forskare för så lång tid, att stödet från fonden får karaktären av livstidsstipendium.

4 §. Stiftelsens verksamhet skall handhas av en styrelse, bestående av elva ledamöter. De väljes av riksdagen, varvid ordförande i styrelsen väljes särskilt. I styrelsen skall ingå sex företrädare för riksdagen, en representant för riksbanken samt företrädare för forskningsråden och forskningsberedningen. Ledamöterna väljes för tiden från valet till dess sådant val hållits under sjätte året därefter. Val sker vart tredje år för nästföljande sexårsperiod, varvid valet varannan gång avser tre företrädare för riksdagen, representant för riksbanken och två företrädare för forskningsorganen samt varannan gång övriga ledamöter i styrelsen.

Förslag å styrelseledamöter framlägges efter samråd med företrädare för partigrupper, riksbanksfullmäktige, forskningsråd och forskningsberedning.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande.

För var och en av styrelsens ledamöter utses en suppleant; och skall vad ovan stadgats om val av ledamot äga motsvarande tillämpning vid utseende av suppleanter.

Avgår ledamot eller suppleant före utgången av den tid för vilken han valts, utses efterträdare för återstoden av den avgångnes mandattid.

Vid val till styrelsen i annat fall än som avses i föregående stycke må ej den omväljas som invalts i styrelsen tidigare än under de tre sist förlidna kalenderåren.¹

5 §. Stiftelsens styrelse skall ha sitt säte i Stockholm.

6 §. Styrelsens ledamöter och suppleanter äger uppbära årsarvoden med belopp, som fastställas av riksbanksfullmäktige.

7 §. Stiftelsen äger anställa erforderlig personal samt bestämma löner och övriga villkor för de anställda även som mot ersättning anlita experter och sakkunniga.

8 §. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden.

9 §. Styrelsen är beslutförför om minst fem ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal är ordförandens röst avgörande.

10 §. Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll.

11 §. Styrelsen äger handla å stiftelsens vägnar i förhållande till tredje man samt att företräda stiftelsen inför domstolar och andra myndigheter. Styrelsen äger förordna en eller flera personer inom eller utom styrelsen att med samma behörighet företräda stiftelsen. Sådant förordnande må när som helst av styrelsen återkallas.

12 §. Stiftelsens räkenskapsår skall motsvara kalenderår.

Styrelsen skall senast den 1 mars till riksdagen och riksdagens revisorer avgiva berättelse angående stiftelsens verksamhet och förvaltning under nästföregående år.

13 §. Stiftelsen är undantagen från tillsyn enligt lagen den 24 maj 1929 om tillsyn över stiftelser.

14 §. Om ändring av dessa stadgar beslutar riksdagen.

¹ Övergångsbestämmelser beträffande valet 1971 här ej medtagna.

Härigenom föreskrivs följande.

1 §. Stiftelsen, vars benämning skall vara Riksbankens jubileumsfond, förvaltar de medel, som genom riksdagens beslut den 11 april 1962 angående dispositionen av viss del av överskotten från riksbankens rörelse avsatts till stiftelsen, samt de medel som härefter har överlämnats till densamma av överskotten från riksbankens rörelse. Hinder föreligger inte mot att tillskott till stiftelsens medel sker i form av donation från enskild.

2 §. Stiftelsen har till ändamål att främja och understödja till Sverige anknuten vetenskaplig forskning. Därvid skall gälla

att verksamheten skall ges en betydande flexibilitet och att i princip inte något forskningsområde skall vara uteslutet från möjligheten att erhålla bidrag från fonden, men

att företräde skall ges åt forskningsområden, vilkas medelsbehov inte är så väl tillgodosedda på annat sätt,

att fondens medel speciellt skall användas för att stödja stora och långsiktiga forskningsprojekt,

att nya forskningsuppgifter, som kräver snabba och kraftiga insatser, därvid särskilt uppmärksammas,

att fonden skall söka främja kontakter med internationell forskning, samt

att fondens medel inte skall tagas i anspråk för inrättande av permanenta tjänster, vilket dock inte skall utgöra hinder för att, om så befinns lämpligt, till fondens verksamhet knyta forskare för så lång tid, att stödet från fonden får karaktären av livstidsstipendium.

3 §. Stiftelsens verksamhet handhas av en styrelse, bestående av tolv ledamöter. De väljs av riksdagen, varvid ordföranden i styrelsen väljs särskilt. I styrelsen skall ingå sex företrädare för riksdagen, fyra företrädare för olika vetenskapliga discipliner samt två ledamöter med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning. Ledamöterna väljs för tiden från valet till dess sådant val hållits under sjätte året därefter. Val sker vart tredje år för nästföljande sexårsperiod. Varannan gång avser valet tre företrädare för riksdagen, två företrädare för den vetenskapliga forskningen och en ledamot med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning samt varannan gång övriga ledamöter i styrelsen.

Förslag på styrelseledamöter med särskild sakkunskap i förmögenhetsförvaltning framläggs av fullmäktige i riksbanken. Dessa får inte inneha tjänst eller uppdrag hos riksbanken.

Förslag på övriga styrelseledamöter framläggs efter samråd med företrädare för partigrupper, forskningsråd och forskningsberedning.

Styrelsen utser inom sig vice ordförande.

För var och en av styrelsens ledamöter, utom för dem som väljs på förslag av fullmäktige i riksbanken, utses en suppleant. Vad ovan stadgats om val av ledamot skall äga motsvarande tillämpning vid utseende av suppleanter.

Ledamot eller suppleant kan entledigas av riksdagen före utgången av den tid för vilken han har valts.

Entledigas ledamot eller suppleant före utgången av den tid för vilken han valts, utses efterträdare för återstoden av den avgångnes mandattid.

Vid val till styrelsen i annat fall än som avses i föregående stycke får inte den omväljas som invalts i styrelsen tidigare än under de tre sist förlidna kalenderåren.

4 §. Styrelsen har sitt säte i Stockholm. Styrelsen sammanträder på kallelse av ordföranden och är beslutför om minst sex ledamöter är närvarande. Vid lika röstetal är ordförandens röst avgörande. Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll.

5 §. Styrelsen äger anställa erforderlig personal samt bestämma löner och övriga villkor för de anställda även som mot ersättning anlita experter och sakkunniga.

Styrelsens ledamöter och suppleanter äger uppbära årsarvoden med belopp, som fastställs av riksdagen.

6 §. Stiftelsens medel förvaltas av fondens styrelse i syfte att upprätthålla en långsiktig anslagskapacitet för de forskningsändamål som stadgas i 2 §. Styrelsen skall tillse att intresset av god avkastning och riskspridning tillgodoses genom en lämplig sammansättning av fondens tillgångar.

7 §. Stiftelsens medel får endast placeras i

1. fordran hos bank eller postgirot,
2. obligationer eller andra skuldförbindelser, som kan anses vara offentligt utbudna,

3. aktier, konvertibla skuldebrev eller andelar i aktiefonder, som kan anses vara offentligt utbudna,

4. sådana rättigheter eller skyldigheter som anknyter till något av de värdepapper som anges under 2 och 3, samt

5. fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt.

8 §. Stiftelsen får hos kreditinrättning ta upp lån för att tillgodose tillfälligt behov av likviditet.

I samband med förvärv eller förvaltning av fast egendom, tomträtt eller bostadsrätt enligt 7 § 5 får lån upptas mot säkerhet av panträtt i egendomen.

9 §. Styrelsen äger handla på stiftelsens vägnar i förhållande till tredje man samt företräda stiftelsen inför domstolar och andra myndigheter. Styrelsen äger förordna en eller flera personer inom eller utom styrelsen att med samma behörighet företräda stiftelsen. Sådant förordnande får när som helst återkallas av styrelsen.

10 §. Stiftelsens räkenskapsår skall motsvara kalenderår. Styrelsen fastställer en budget för stiftelsens förvaltningsverksamhet under det följande räkenskapsåret. Styrelsen svarar för att intern revision sker av stiftelsen.

Styrelsen skall senast den 15 februari till riksdagen och riksdagens revisorer avgiva berättelse angående stiftelsens verksamhet och förvaltning under nästföregående år. Berättelsen skall omfatta resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse och redogörelse för anslagsbeviljade projekt.

11 §. Stiftelsen är undantagen från tillsyn enligt lagen (1929:116) om tillsyn över stiftelser.

12 §. Om ändring av dessa stadgar beslutar riksdagen.

1. Dessa stadgar träder i kraft den 1 januari 1988.

2. Genom dessa stadgar upphävs Stadgar (RFS 1974:2) för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

3. Mandatperioden för ledamöter och suppleanter i stiftelsens styrelse vid stadgarnas ikraftträdande, utom för representanterna för riksbanken, skall vara den för vilken de valts. De två styrelseledamöter, som väljs på förslag av fullmäktige i riksbanken, skall utses till dess nytt val förrättats under för den ene 1989 och för den andre 1992.

2 Förslag till

FiU 1987/88:4

Lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att i 1 § lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall införas en ny punkt, 9, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Arvoden för vissa uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall utgå enligt följande:

1. Sveriges riksbank

Fullmäktig: 23 000 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 7 700 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Fullmäktig som är deputerad: 23 000 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Suppleant för fullmäktig: 7 700 kronor för år.

Ledamot av valutastyrelsen som ej är tjänsteman i riksbanken: 6 400 kronor för år till ledamot som tjänstgör endast i ärenden rörande direkta investeringar utomlands och 9 200 kronor till annan ledamot.

Suppleant i valutastyrelsen som ej är tjänsteman i riksbanken: 3 100 kronor för år.

2. Riksgäldskontoret

Fullmäktig: 14 400 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 14 400 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Ledamot av arbetsutskottet som ej är ordförande eller riksgäldsdirektör: 8 300 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Suppleant för fullmäktig: 3 200 kronor för år.

3. Riksdagens förvaltningsstyrelse

Ledamot: 9 200 kronor för år.

Vice ordförande i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Ordförande i direktionen: 3 900 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Ledamot av direktionen som ej är vice ordförande i förvaltningsstyrelsen:

sen eller ordförande i direktionen: 3 100 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Suppleant i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år.

4. Riksdagens revisorer

Revisor: 12 900 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Vice ordförande: 3 900 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Ledamot av arbetsutskottet som inte är ordförande eller vice ordförande eller tjänsteman vid kansliet: 3 100 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Suppleant: 3 100 kronor för år.

5. Nordiska rådets svenska delegation

Ledamot av arbetsutskottet: 2 300 kronor för år.

Ordförande: 5 700 kronor för år utöver arvodet som ledamot av arbetsutskottet.

Suppleant i arbetsutskottet: sammanträdesarvode enligt 2 §.

6. Riksdagens besvärsnämnd

Ledamot: 1 700 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 §.

7. Valprövningsnämnden

Ledamot och suppleant: dagarvode med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i förordningen (1978:45) om ersättning vid kommitté-uppdrag.

Ordföranden och dennes ersättare: 9 200 kronor för år utöver dagarvode.

8. Utrikesnämnden

Ledamot och suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 § under tid då riksmöte inte pågår.

9. Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Ledamot och suppleant: 7 500 kronor för år.

Ordförande: 10 500 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

1987/88:2 y

angående förslag om Stiftelsen Riksbankens
jubileumsfond (förs. 1987/88:6)

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över de konstitutionella konsekvenserna av den del av fullmäktiges i riksbanken förslag som gäller stadgarna för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond (förs. 1987/88:6). Vidare begärs att konstitutionsutskottet, om det behövs, lägger fram de förslag till ändringar i riksdagsordningen som fullmäktiges förslag påkallar.

Förslaget om att inrätta stiftelsen väcktes av riksbanksfullmäktige inför bankens 300-årsjubileum 1968. En särskild kommitté fick i uppdrag att utreda och lägga fram förslag till närmare bestämmelser om Riksbankens jubileumsfond (BaU 1962:13). Kommittén och utskottet (BaU 1964:44) följde i allt väsentligt riksbanksfullmäktiges förslag. Obligationer till ett bokfört värde av 250 milj. kr. överfördes från riksbanken till fonden. Stadgar för stiftelsen antogs av riksdagen i december 1964. Efter den senaste ändringen (FiU 1974:4) omtrycktes stadgarna i Riksdagens författningssamling (RFS 1974:2).

Enligt sina stadgar har Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond till ändamål att främja och understödja till Sverige anknuten vetenskaplig forskning. Därvid gäller bl.a. att företräde skall ges åt forskningsområden vilkas medelsbehov icke är så väl tillgodosedda på annat sätt, att fondens medel speciellt skall användas för att stödja stora och långsiktiga projekt, att nya forskningsuppgifter, som kräver snabba och kraftiga insatser, skall uppmärksammas särskilt samt att fonden skall söka främja kontakter med internationell forskning. Stadgarna anger också att verksamheten skall ges en betydande flexibilitet. I princip skall inte något forskningsområde vara uteslutet från möjligheten att erhålla bidrag från fonden.

Avkastningen på de obligationer som tillfördes fonden kom att utgöra den ekonomiska ramen för fondens verksamhet. I princip har sålunda hela avkastningen utnyttjats för att stödja olika forskningsprojekt. Någon fondering har inte skett, vilket medfört att fondens realvärde successivt urholkats. För att möta detta har fonden tillförts ytterligare medel såväl 1974 som 1978. Vid vardera tillfället överfördes obligationer till ett bokfört värde av 100 milj. kr. Fullmäktige i riksbanken redovisade våren 1987 hur man långsiktigt skall kunna lösa finansieringen av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfonds verksamhet. Syftet var att jubileumsfondens nuvarande utdelningskapacitet skall kunna behållas utan ytterligare framtida medelstillskott från riksbanken.

Riksbanksfullmäktige föreslog bl.a. att riksbanken till fonden överför ytterligare 900 milj. kr. i form av kontanta medel, att riksbanken förvärvar de till fonden tidigare överlämnade obligationerna för en köpeskilling av 600 milj. kr., att riksbankens förvaltning av fondens medel upphör samt att närmare förslag till nya bestämmelser i fondens stadgar m.m. skulle utredas.

Finansutskottet, som inte hade något att erinra mot fullmäktiges förslag, konstaterade att det förutsatte att fondens stadgar ändras på några punkter. Omläggningen aktualiserade också vissa praktiska frågor, bl.a. fondens framtida ställning gentemot riksdagen och formerna för revision av fondens verksamhet. Det borde ankomma på fullmäktige att i samverkan med jubileumsfonden och riksdagens revisorer utreda dessa frågor samt att till riksdagen återkomma med ett förslag. Utgångspunkten för en sådan översyn borde enligt finansutskottets mening vara att banden mellan jubileumsfonden och riksdagen i allt väsentligt bibehålls (FiU 1986/87:33).

I enlighet med finansutskottets nyss berörda betänkande har fullmäktige i riksbanken således nu lagt fram förslag om nya bestämmelser och riktlinjer för jubileumsfondens verksamhet. Fullmäktige föreslår riksdagen att dels anta ett förslag till lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ, dels besluta om ändring av stadgarna för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond enligt ett framlagt förslag.

Enligt riksdagsordningens tilläggsbestämmelse 7.1.1 företar riksdagen val till styrelsen för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond. Verksamheten regleras av stadgar. Dessa har antagits av riksdagen, som också behandlar fondens verksamhetsberättelse. Konstitutionsutskottet får för sin del anföra följande.

Jubileumsfonden, som enligt förslaget även i fortsättningen skall utgöra en stiftelse, får en från riksbanken avskild egen förvaltning. Syftet med förändringarna är bl.a. att stiftelsen med nuvarande utdelningskapacitet skall kunna behålla sina tillgångar utan ytterligare tillskott. Stiftelsens självständiga ställning bör komma till uttryck genom att stadgarna antas av stiftelsen och fastställs av riksdagen.

Till följd av stadgandet i 11 kap. 8 § regeringsformen torde riksdagens behandling av stiftelsens stadgar kräva förankring i grundlag eller riksdagsordningen. Utskottet anser därför att riksdagsordningen bör kompletteras med en tilläggsbestämmelse i detta hänseende. Tilläggsbestämmelsen kan tas in i 8 kap. riksdagsordningen.

Utskottet har inte någon erinran mot att arvodesfrågan för stiftelsens styrelse regleras i nu förevarande sammanhang.

Stockholm den 26 november 1987

På konstitutionsutskottets vägnar

Olle Svensson

Närvarande: Olle Svensson (s), Anders Björck (m), Wivi-Anne Cederqvist (s), Kurt Ove Johansson (s), Bertil Fiskesjö (c), Sture Thun (s), Hans Nyhage (m), Sören Lekberg (s), Börje Stensson (fp), Elisabeth Fleetwood (m), Torgny Larsson (s), Bengt Kindbom (c), Nils Berndtson (vpk), Ulla Pettersson (s) och Ingela Mårtensson (fp).

FiU 1987/88:4

Bilaga 3

Avvikande mening

Anders Björck, Hans Nyhage och Elisabeth Fleetwood (alla m) anser att till utskottets yttrande bort fogas ett stycke med följande lydelse:

Av riksdagsordningens tillägsbestämmelse 4.6.1 följer att konstitutionsutskottet skall bereda ärenden om ändring av den s.k. arvodesstadgan. I detta fall sker ett brott på denna punkt mot hittillsvarande praxis. Vi anser därför att denna del borde remitterats till konstitutionsutskottet.

Till Finansutskottet

Yttrande om arvoden till styrelsen för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Finansutskottet har berett riksdagens förvaltningsstyrelse tillfälle att avge yttrande över fullmäktiges i riksbanken förslag (förs. 1987/88:6) om Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond. Förvaltningsstyrelsen begränsar sitt yttrande till frågan om arvoden för styrelseledamöter i stiftelsen.

Fullmäktiges förslag innehåller bl. a. ett förslag till ändring i lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Fullmäktige överlämnar utan eget ställningstagande frågan om storleken av arvoden till stiftelsens styrelse. Av fullmäktiges förslag framgår att nu gällande arvodesbelopp fastställdes i januari 1986 enligt följande.

1) Ledamöter och suppleanter: 7 500 kr. för år.

2) Ordförande: 10 500 kr. för år utöver ledamotsarvodet.

Något särskilt arvode för sammanträdesdag utgår för närvarande inte.

Riksdagens förvaltningskontor har att bereda och avge förslag om arvoden för uppdrag inom riksdagens organ. I anledning härav får förvaltningsstyrelsen anföra följande om arvodenas storlek m. m.

Med hänsyn till bl. a. styrelsens nya uppgifter att svara för en väl avvägd sammanställning av sina tillgångar är en höjning av arvodesnivåerna motiverad. För fullgörande av styrelsens uppdrag bör vidare utgå det arvode för sammanträdesdag (sammanträdesarvode) som följer av lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (§ 2). För närvarande är sammanträdesarvodet 340 kr. för ordförande och 260 kr. för övriga ledamöter. Antalet sammanträdesdagar per år för stiftelsens styrelse har beräknats till ca 10.

Förvaltningsstyrelsen föreslår följande arvodesbelopp att tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1988.

1) Ledamöter och suppleanter: 10 000 kr. för år.

2) Ordförande: 11 000 kr. för år utöver ledamotsarvodet.

3) Vice ordförande: 5 500 kr. för år utöver ledamotsarvodet.

Förslag lämnas i bilaga till ändring i lagen (1987:576) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Beslut i detta ärende har fattats av, förutom undertecknad ordförande, ledamöterna Alf Wennerfors, Oskar Lindkvist, Martin Olsson, John Johnsson, Rolf Clarkson, Lennart Andersson och Carl-Johan Wilson.

Stockholm den 18 november 1987

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

På förvaltningsstyrelsens vägnar

Ingemund Bengtsson

Gunnar Grenfors

Lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m. m. för
uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

Härigenom föreskrivs att det i 1 § lagen (1987:576) om arvoden m. m. för
uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall införas en ny
punkt, 9, av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 § Arvoden för vissa uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ
skall utgå enligt följande:

1. Sveriges riksbank

Fullmäktig: 23 000 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 7 700 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Fullmäktig som är deputerad: 23 000 kronor för år utöver fullmäktigearvo-
det.

Suppleant för fullmäktig: 7 700 kronor för år.

Ledamot av valutastyrelsen som ej är tjänsteman i riksbanken: 6 400
kronor för år till ledamot som tjänstgör endast i ärenden rörande direkta
investeringar utomlands och 9 200 kronor till annan ledamot.

Suppleant i valutastyrelsen som ej är tjänsteman i riksbanken: 3 100
kronor för år.

2. Riksgäldskontoret

Fullmäktig: 14 400 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 14 400 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Ledamot av arbetsutskottet som ej är ordförande eller riksgäldsdirektör:
8 300 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Suppleant för fullmäktig: 3 200 kronor för år.

3. Riksdagens förvaltningsstyrelse

Ledamot: 9 200 kronor för år.

Vice ordförande i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år utöver
ledamotsarvodet.

Ordförande i direktionen: 3 900 kronor för år utöver arvodet som ledamot
av förvaltningsstyrelsen.

Ledamot av direktionen som ej är vice ordförande i förvaltningsstyrelsen
eller ordförande i direktionen: 3 100 kronor för år utöver arvodet som
ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Suppleant i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år.

4. Riksdagens revisorer

Revisor: 12 900 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Vice ordförande: 3 900 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Ledamot av arbetsutskottet som inte är ordförande eller vice ordförande
eller tjänsteman vid kansliet: 3 100 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Suppleant: 3 100 kronor för år.

5. Nordiska rådets svenska delegation

Ledamot av arbetsutskottet: 2 300 kronor för år.

Ordförande: 5 700 kronor för år utöver arvodet som ledamot av arbetsutskottet.

Suppleant i arbetsutskottet: sammanträdesarvode enligt 2 §.

6. Riksdagens besvärsnämnd

Ledamot: 1 700 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver ledamotsarvode.

Suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 §.

7. Valprovsningsnämnden

Ledamot och suppleant: dagarvode med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i förordningen (1978:45) om ersättning vid kommittéuppdrag.

Ordföranden och dennes ersättare: 9 200 kronor för år utöver dagarvode.

8. Utrikesnämnden

Ledamot och suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 § under tid då riksmöte inte pågår.

9. Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Ledamot och suppleant: 10 000 kronor för år.

Ordförande: 11 000 kronor för år utöver ledamotsarvode.

Vice ordförande: 5 500 kronor för år utöver ledamotsarvode.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988.

Till Finansutskottet

Finansutskottet har den 10 november 1987 berett riksdagens revisorer tillfälle att avge yttrande över fullmäktiges i riksbanken förslag 1987-10-08 om Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond (Förs. 1987/88:6).

Under utarbetandet av förslaget har synpunkter inhämtats från oss och vi kan därför nu begränsa oss till frågan om ändringar i lagen om revision av riksdagsförvaltningen (RFS 1968:8, omtryck RFS 1975:15, ändring SFS 1982:1160). Fullmäktiges förslag bör enligt vår mening föranleda ändringar i denna lag. Därutöver bör nämnas att riksdagen tidigare, närmare bestämt vid riksmötet 1983/84 (KU 1983/84:5, rskr. 1983/84:44–46), har fattat beslut som också motiverar ändring av lagen om revision av riksdagsförvaltningen. Dessa bör göras i detta sammanhang samtidigt med att ett antal närmast redaktionella ändringar görs. En mer genomgripande överarbetning bör kunna anstå tills klarhet vunnits om de ändringar som blir påkallade av riksgäldskontorets förändrade ställning.

Med hänsyn till att de redaktionella ändringarna är stora och då även lagens rubrik måste ändras bör en ny lag antas och den gamla upphöra att gälla. Vi föreslår därför att finansutskottet hemställer att riksdagen antar det i bilaga till detta yttrande framlagda förslaget till lag om revision av riksdagsförvaltningen m. m.

Detta ärende har avgjorts av revisorerna i plenum. I beslutet har deltagit riksdagsledamöterna Wiggo Komstedt (m), John Johnsson (s), Börje Stensson (fp), Kjell Nilsson (s), Wivi-Anne Radesjö (s), Bertil Jonasson (c), Birgitta Rydle (m), Anita Johansson (s), Torsten Karlsson (s), Hans Lindblad (fp), Olle Aulin (m) och Ulla-Britt Åbark (s).

Vid ärendets slutliga handläggning har vidare närvarit kanslichefen Göran Hagbergh och revisionsdirektören Britt-Marie Holmgren (föredragande).

Stockholm den 12 november 1987

Wiggo Komstedt

Britt-Marie Holmgren

Lag om revision av riksdagsförvaltningen m. m.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Revision av riksdagsförvaltningen och Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond utövas dels av riksdagens revisorer, dels av revisionsenheter inom riksbanken och riksgäldskontoret samt beträffande jubileumsfonden av revisionsansvarig inom fonden.

2 § Utöver den granskning som riksdagens revisorer genomför enligt lagen (1987:518) med instruktion för riksdagens revisorer skall de för varje avslutat räkenskapsår granska riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning samt verksamheten vid den inre riksdagsförvaltningen, riksdagens ombudsmän och Nordiska rådets svenska delegation samt Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

Revisorerna skall särskilt se till att de olika organens organisation av och kontroll över redovisningen samt medels- och värdeförvaltningen är tillfredsställande.

3 § Riksdagens revisorer skall avge berättelse till riksdagen över revisionen av riksbanken senast den 15 mars, av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond likaledes senast den 15 mars och av riksgäldskontoret senast den 1 december.

Berättelserna skall belysa omfattningen och inriktningen av revisorernas granskning och utmyнна i ett uttalande huruvida revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas vederbörande fullmäktige respektive jubileumsfondens styrelse.

I berättelsen om riksbanken skall revisorerna också ta ställning till riksbankens resultat- och balansräkningar.

4 § I bankoreglementet (RFS 1975:6) och lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret finns bestämmelser om det ansvar som fullmäktige i riksbanken respektive riksgäldskontoret har för revisionen av den egna myndigheten. Motsvarande bestämmelser finns i vad gäller den inre riksdagsförvaltningen i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor och i vad gäller Riksbankens jubileumsfond lagen (1987:0) med stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

5 § Riksgäldskontorets revisionsenhet skall förutom riksgäldskontoret också granska den inre riksdagsförvaltningen, riksdagens ombudsmän, riksdagens revisorer och Nordiska rådets svenska delegation.

6 § Den revision som utövas av de särskilda revisionsenheterna och inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond skall främst inriktas på att bedöma om redovisningen är rättvisande och i enlighet med god revisionssed.

7 § Myndigheterna respektive Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond fastställer revisionsplan var och en för sin verksamhet.

Det ankommer på cheferna för revisionsenheterna respektive revisionsansvarig inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond att efter samråd med riksdagens revisorer utarbeta revisionsplaner.

8 § För den revision av andra organ än riksgäldskontoret som skall verkställas av kontorets revisionsenhet svarar enhetens chef. Fullmäktige får dock meddela administrativa riktlinjer för även denna verksamhet.

Föranleder revisionen enligt föregående stycke anmärkningar eller påpekanden beträffande en myndighet skall chefen för revisionsenheten underätta myndigheten direkt om dessa. Det ankommer inte på fullmäktige i riksgäldskontoret att ta ställning till anmärkningar och påpekanden som inte avser riksgäldskontoret.

9 § Chefen för revisionsenhet respektive revisionsansvarig vid Riksbankens jubileumsfond skall, när anledning därtill föreligger, omedelbart och direkt till riksdagens revisorer anmäla förhållanden som framkommit vid eller har samband med revisionen. Han skall årligen, samtidigt med att myndighet respektive stiftelsen avger föreskriven berättelse över sin verksamhet, till riksdagens revisorer avlämna rapport om den av honom ledda revisionsverksamheten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1988, då lag (RFS 1968:8) om revision av riksdagsförvaltningen skall upphöra att gälla.

Sammanfattning	1
Förslaget	1
Yttrandena	1
Utskottet	2
Stiftelsens nuvarande ställning mot riksdagen	2
Stiftelsens stadgar m.m.	2
Styrelsens sammansättning och arvoden	3
Placeringsbestämmelser	4
Revision av fondens verksamhet	5
Ikraftträdande och genomförande	5
Hemställan	6

Bilagor

1. Utskottets författningsförslag:	
1 Förslag till stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond ..	7
2 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ	10
3 Förslag till lag om revision av riksdagsförvaltningen m.m.	12
2. Fullmäktiges i riksbanken författningsförslag:	
1 Förslag till stadgar för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond ..	14
2 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ	18
3. Konstitutionsutskottets yttrande KU 1987/88:2 y	20
4. Riksdagens förvaltningsstyrelses yttrande med Förslag till lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ	23
5. Riksdagens revisorers yttrande med Förslag till lag om revision av riksdagsförvaltningen m.m.	26

